

Rapport fra reise til Brasil 23.–30. august 2026

v/ Einar Tjelle

Reisen omfattet det 35. konsilet (kirkemøtet) i vår søsterkirke IECLB i Florianópolis, samt besøk på Sjømannskirken i Rio de Janeiro og hos Interfaith Rainforest Initiative Brasil. Rapporten har hovedvekt på konsilet. Kong Harald V døde under oppholdet, noe som naturlig nok satte sitt preg på reisen.

Brasil går mot nasjonalt valg 4. oktober, med eventuell andre valgomgang 25. oktober. Valgkampen preger samfunnsdebatten, og polariseringen merkes også i kirkelivet, men er et sensitivt tema som knapt ble omtalt eksplisitt i Florianópolis.

Sjømannskirken i Rio de Janeiro

Sjømannskirken i Rio de Janeiro, Prinsesse Ragnhilds kirke, er oppkalt etter kong Haralds avdøde søster. Jeg møtte daglig leder Evy Nyvoll og sjømannsprest Arild Nyvoll, som også driver besøksvirksomhet andre steder i Brasil. Kirken har lite kontakt med de tre IECLB-menighetene i Rio-området. Vi drøftet hvordan kontakten kan styrkes, særlig sørover i Brasil, hvor «sjømannskulturen» står sterkt. Sjømannskirken la ut kondolanseprotokoll og fikk mange besøk etter kongens død.

Interfaith Rainforest Initiative Brasil

Interfaith Rainforest Initiative (www.interfaithrainforest.org) ble startet i Oslo i 2017, og jeg har fulgt prosjektet på vegne av MKR. Plattformen mobiliserer religiøse ledere, trosfellesskap, urfolk og forskere til vern av tropisk skog og bærekraftig ressursbruk, med særlig vekt på urfolk og lokalsamfunn. Carlos Vicente orienterte om IRI Brasils arbeid fram mot høstens valg. Det omfatter strategisk kursing av flere tusen kirkeledere, særlig med bakgrunn på «Bolsonaro-siden», bruk av unge influensere og en 3D-film om regnskogen sett av over 230 000. IRI Brasil har ulike handlingsplaner avhengig av om Lula eller Flavio Bolsonaro vinner.

IECLBs 35. konsil («kirkemøtet»)

Konsilet ble holdt i Florianópolis 26.–30. august under temaet «**Kirke i misjon – forkynn evangeliet**» og bibelordet «**Fred være med dere**» (Joh 20,21). Misjonsmålene for 2025–2030 – menighetsutvikling, lederrekruttering, diakoni, offentlig vitnesbyrd og skaperverk/klimaansvar – preget innhold og rapportering. (foto under: Møtedeltakerne samlet ute. T.h.: Dr Mauro Souza, ny President)



Om lag 200 delegater og gjester deltok. Gudstjenester og bibelstudier ble kombinert med strategiske drøftinger om kirkens utvikling. Misjon ble forstått helhetlig: forkynnelse, fellesskap, diakoni og samfunnsansvar hører sammen.

Pastor Dr. Mauro Batista de Souza ble valgt til president for 2027–2030, med Luís Henrique Sievers og Iraci Wuthe som visepresidenter. Ledelsen tiltrer i januar 2027 og markerer et generasjonsskifte. Den nye presidenten har bred erfaring fra IECLB og økumenisk og internasjonalt arbeid.

Virksomhetsrapporten beskriver en kirke i omstilling, med medlemsnedgang, aldrende medlemsmasse og mangel på teologistudenter. IECLB svarer med menighetsutvikling, leder- og ungdomsarbeid, nye utdanningsmodeller og tydeligere diakonalt og samfunnsmessig engasjement. Prioriteringene er sterkere fellesskap, bedre oppfølging av unge og frivillige, utrustning av ledere og økt samfunnsnærvær. Klima, skaperverk og urfolks rettigheter står også sentralt.

Jeg overbrakte hilsener fra Den norske kirke og understreket fellesskapet mellom kirkene gjennom tro, dåp og felles tjeneste. Siden kong Harald døde samme dag, trakk jeg inn hans nære relasjoner til Brasil og regnskogen. Jeg framhevet demokratisk ansvar, klima- og regnskogsvern, urfolks rettigheter og kirkens kall til fred, rettferdighet og omsorg for skaperverket. Jeg fortalte også om forberedelsene til Nasjonaljubileet i 2030 i et globalt, økumenisk og samfunnsmessig perspektiv. Jeg deltok samme dag som liturg i en gudstjeneste der det ble bedt for kongefamilien og det norske folk. For interesserte finne det mye mer å lese om konsilet på nettsiden:

[Acompanhe aqui o XXXV Concílio da Igreja - 2026 - Portal Luterano](#)

Partnerkirker, den anglikanske kirke og økumeniske organisasjoner var representert. Blant gjestene var biskop Frank Kopania fra EKD, også visepresident i KEK, preses/biskop Yehiel Curry fra ELCA, LVFs regionale koordinator Sonia Skuph og LVFs visepresident for regionen, Isabella Reimann Gnäs. Samtalene med internasjonale kirkekontakter ga nyttige perspektiver.

Vurdering

Møtet bekreftet et nært og verdifullt kirkefellesskap. Jeg ble svært godt ivaretatt, og konsilet var preget av engasjement, optimisme og vitalitet fra unge deltakere. IECLBs overgang fra vedlikehold og tjenesteyting til helhetlig vekst, styrket menighetsliv og tydeligere offentlig vitnesbyrd gir et godt rammeverk for videre samarbeid. Sammen med NMS bør vi særlig utforske menighetsutvikling og misjon. Det virker som «oppklaringsmøter» som har vært med NMS og Missao Zero har vært fruktbare. Ungdomsarbeid i dialog med DNKU, diakoni, klima og vern om skaperverket er også viktige områder for samarbeid.

IECLB står samtidig overfor utfordringer vi kjenner fra vår egen kirke: aldrende medlemsmasse, svak rekruttering og manglende representasjon av Brasils etniske og kulturelle mangfold i styrende organer. Dette er relevante temaer for erfaringsutveksling.

Konsilet var forsiktig i omtalen av LHBT, Israel og Palestina og det forestående presidentvalget; sistnevnte ble ikke omtalt. Det blir interessant å følge hvordan den nye ledelsen vil håndtere slike spørsmål og utvikle kirkens offentlige stemme.

Oppfølgingspunkter

- Ferdigstille en kort plan for samarbeidet mellom Den norske kirke og IECLB fram mot 2030, i samråd med ny ledelse.

- Videreutvikle samarbeidet med NMS om misjon, knyttet til IECLBs misjonsstrategi 2025–2030.
- Følge opp invitasjonen til ungdomskonferansen om fred i juli 2027, i tilknytning til UKMs fredsarbeid.
- Følge opp Interfaith Rainforest Initiative og planleggingen av et tiårsarrangement i Oslo i 2027.